VVD Centrumvisie 2.0
© VVD Hilversum maart 2018
Opmaak: Jan Johannes Ridderbos
Info: teamfloris@vvdhilversum.nl
Telefoon: 06 - 15 270 935

vvdhilversum.nl

VVD Centrumvisie 2.0

Een nieuwe standaard voor een centrum met allure

Maart 2018

vvdhilversum.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding 04

2. Wat hebben we bereikt 06

3. Huidige situatie 08

4. Succesfactoren van een centrum met allure 10

4.1 Gastvrijheid 10
- Autobereikbaarheid 10
- Parkeren 10
- Openbaar vervoer 12
- Langzaam verkeer 12
- Openingstijden 12
- Service 12
- Het nieuwe winkelen 13

4.2 Beleving 14
- Food 15
- Kleine middenstand 15
- Cultuur 16
  - Museum 16
  - Theater 16
  - Bibliotheek 16
  - Bioscoop en Filmhuis 17
  - Evenementen 17

4.3 Ruimtelijke kwaliteit 17
- Authenticiteit en karakter 17
- Stedenbouw 18
- Groen 19
- Compact en herkenbaar centrum 19
- Wonen 19
- Aanloopstraten 20

5. Nieuwe ideeën en initiatieven 21

5.1 Gastvrijheid 21
- Autobereikbaarheid 21
  - Langgewenst 22
  - Schapenkamp 22
  - Emmastraat 22
  - Groest 24
- Parkeren 24
- Langzaam verkeer 24
- Openingstijden 26
- City marketing 26

5.2 Beleving 26
- Cultuur 26
- Evenementen 27

5.3 Ruimtelijke kwaliteit 28
- Authenticiteit en karakter 28
- Leegstand 29
- Wonen 29
- Aanloopstraten 29
- Gevels 30
- Pleinen en straten 30

6. Samenvatting 46

1. Inleiding

Op 13 maart 2014 presenteerde de Hilversume VVD haar eigen centrumvisie 'Centrum met allure'. Na jarenlang strijden tegen lelijke bouwplannen en aandringen op een afgewogen visie op het hele centrum van Hilversum, nam VVD-raadslid Joost van Gilse het heft in eigen handen: een eigen VVD-centrumvisie. Met als focus: een centrum met kwaliteit.
Omdat gelukkig niet alleen de VVD inzag dat een heldere visie en ingrijpende maatregelen nodig waren om het centrum weer levendig en voor de toekomst aantrekkelijk te maken, vond de centrumvisie van de VVD zeer veel weerklank. De ideeën uit de visie werden breed omarmd en vormden in feite de basis van het nieuwe collegeprogramma, waarin het opknappen van het centrum een speerpunt werd. En ook de Stichting Centrum Hilversum heeft de VVD-visie de afgelopen jaren als leidraad voor het centrum gehanteerd.

De VVD heeft de afgelopen vier jaar met dit centrumplan en met haar centrumwethouder Floris Voorink een enorme impuls kunnen geven aan het centrum. Nooit eerder is er in één collegeperiode zo veel tot stand gekomen!
Er kwam een speciale centrumwethouder, een centrummanager, een stadsfonds, een vernieuwd marktplein, behoud en transformatie van de oude Eurobioscoop tot foodhall Mout, Vida in een monument er tegenover, een vernieuwde toegang tot het centrum via het Gooilandplein en de Groest, een vernieuwd Hilvertshof, een verbeterd Silverpoint, een passend appartementengebouw t.p.v. de oude ING locatie, minder buslijnen over de Kerkbrink, een gevelherstelfonds, het loslaten van de parkeernormen voor wonen boven winkels, meer groen en bomen, een mooie groene Vitushof, monumentenbescherming voor ruim 65 karakteristieke panden, meer beleving door meer horeca en evenementen, aangescherpte bouwregels en beeldkwaliteitseisen, gratis wifi, meer fietsparkeren, meer veiligheid door cameratoezicht rond de Groest, meer terrasvergunningen, etcetera.

Met een duidelijke blik op kwaliteit, samenhang en levendigheid in het hele centrum is een nieuwe standaard gezet. Dankzij al het werk dat de afgelopen vier jaar verzet is stijgt Hilversum in de rankings van binnensteden, maar we zijn er nog lang niet. Veel aandachtspunten uit de centrumvisie uit 2014 zijn nog altijd relevant. Bovendien is er veel gebeurd de afgelopen vier jaar. Sommige ontwikkelingen zijn nieuw en vragen om nieuwe inzichten. Omdat de Hilversumse VVD het centrum van Hilversum nog altijd een zéér warm hart toedraagt en omdat we de aandacht voor een fraai, levendig centrum nu niet mogen laten verslappen, heeft de VVD de centrumvisie herijkt en een versie 2.0 gemaakt: een nieuwe standaard.

Wat de VVD betreft staan in deze vervolgvisie dezelfde twee uitgangspunten centraal:

- Het belang van een mooi en goed functionerend centrum voor de leefbaarheid en kwaliteit van de woonomgeving (nut);
- Het belang van een goed geoutilleerd centrum voor de lokale en regionale economie (noodzaak).

Gastvrijheid, beleving en ruimtelijke kwaliteit zijn en blijven daarbij voor de VVD essentiële waarden om ons centrum succesvol te laten zijn.

Arno Scheepers
Joost van Gilse

2. Wat is er bereikt

Voor we meteen naar de geactualiseerde centrumvisie gaan, is het waardevol om kort stil te staan bij wat er de afgelopen jaren gerealiseerd is van de eerste VVD Centrumvisie. We maken hierbij onderscheid tussen plannen en maatregelen die al zijn afgerond en plannen die al wel zijn gemaakt maar nog niet zijn uitgevoerd.

Op stapel:

- De armoedige bloemenstal op het C&A plein wordt eindelijk aangepakt.
- Een belangrijk onderdeel van de eerste versie van de centrumvisie van de VVD was het radicaal aanpakken van het stationsgebied. Bij aankomst met de trein op station Hilversum wacht je momenteel een kale, winderige en inspiratieloze vlakte en een van de meest afzichtelijke gebouwen van Nederland: het voormalige GAK gebouw. Allesbehalve een uitnodigende entree tot ons mooie centrum. Afgelopen jaren is uitgebreid over dit onderwerp gediscussieerd in de raad. Er is nu een stedenbouwkundig plan ontwikkeld om het stationsgebied te veranderen in een mooie, aantrekkelijke entree tot het centrum. Met de sloop van het danig in de weg staande GAK gebouw zal de komende periode een start gemaakt worden met de uitvoering van de plannen. We zijn er echter nog niet, want veel moet in de uitwerking nog beslist worden en je moet altijd rekening houden met knieën die kunnen verslappen.
- Parallel aan de plannen voor de stationsomgeving, moet ook beslist worden over het verleggen van de centrumring op de markt heen. Als dit lukt, dan zal dit zowel voor automobilisten als voor voetgangers van en naar de markt een zeer goede ontwikkeling zijn. Een wens waarin de verkeersvisie van de VVD meer over te lezen valt.

Reeds gerealiseerd:

✓ Het marktterrein is na vele tientallen jaren van discussies en foute plannen eindelijk opgeknapt. Er is een prachtig met bomen omzoomd plein ontstaan met ruimte voor de warenmarkt, een fontein en een mooie, grote bioscoop. Het opgeknapte plein is het nieuwe Hilversumse evenemententerrein bij uitstek.

✓ De zwaar verloederde Eurobioscoop is behouden en getransformeerd tot een hippe foodhall: MOUT.

✓ Het karakteristieke driehoekige brinkje aan de kop van de Groest is in de bestrating en aankleding weer herkenbaar gemaakt.

✓ Er is een stadsmanager aangesteld die actief bezig is met het bestrijden van leegstand, een evenwichtige spreiding van winkels en horeca, en een aantrekkelijk evenementenaanbod.

✓ Het Gooilandplein en de zuidelijke Groest zijn heringericht als mooie en duidelijke toerit naar en uitrit vanuit het centrum en de Hilvertshofgarage.

✓ Er zijn ruim 65 karakteristieke en beeldbepalende panden in het centrum aan de monumentenlijst toegevoegd.

✓ Er is een ondernemersfonds ingesteld als opvolger van de niet functionerende BIZ. Dit nieuwe Stadsfonds is de afgelopen jaren bijzonder succesvol geweest.

✓ Door het aanpassen van de bestrating, is de begrenzing van het kernwinkelgebied aan de Groest nu duidelijk afgebakend: een helder compact centrum.

✓ Er rijden minder buslijnen over de Kerkbrink.

✓ Er zijn verspreid over het centrum 350 extra plekken om fietsen te stallen gerealiseerd.

✓ Een succesvol gevelherstelfonds om ondernemers te stimuleren om karakteristieke gevels in oude luister te herstellen.

✓ Meer wonen boven winkels door het loslaten van de knellende parkeernorm.

✓ Een nieuw bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan dat zorgt dat nieuwbouw voortaan beter past in ons oude centrum.

3. Huidige situatie

De uitgangspunten die in de vorige centrumvisie zijn beschreven gelden onverminderd. De belangrijkste succesfactoren voor een aantrekkelijk, levendig centrum zijn weliswaar niet veranderd, maar uiteraard is er de afgelopen vier jaar in de omstandigheden wel het nodige veranderd. Deze veranderingen hebben invloed op de visie waarmee je met het centrum aan de slag bent.

Daarnaast zien we een aantal trends die een grote invloed hebben of kunnen hebben op het centrum van Hilversum:

- Internet was vier jaar geleden al een grote 'disruptor'. De steeds sterker groeiende consumptie via internet had een afname van het aantal fysieke winkels tot gevolg, met leegstand als resultaat. E-commerce blijft ook voor de toekomst een geduchte concurrent voor het fysieke winkelen. De afgelopen jaren heeft de internettrend zich verspreid naar het food-segment. Steeds meer mensen bestellen ook etenswaren en maaltijden online, wat gevolgen gaat krijgen voor winkels als slagers, bakkers, groentezaken, supermarkten en de horeca.
- Zoals we vier jaar geleden al constateerden is de aantrekkingskracht van de grote steden verder versterkt. Sterke gebieden –de A1 locaties in de grote steden – hebben zelfs krapte aan winkelruimte. De grote (binnen)steden lijken inmiddels aan hun succes ten onder te gaan. In combinatie met het massatoerisme raken de binnensteden overvol. Amsterdam probeert al een deel van de bezoekers naar andere steden door te geleiden.
- De detailhandel is weer opgekrabbeld na de crisis. Er zijn helaas wel veel herkenbare winkels uit ons straatbeeld verdwenen. En diverse kwaliteitswinkels en winkelketens hadden Hilversum al eerder verlaten. Een aantal winkelpanden is weer gevuld door andere winkels of door horeca. Een aantal wacht nog op invulling, zoals het V&D pand. Van de 62 V&D panden in Nederland staan er nu nog tien leeg, waaronder die in Hilversum. Het is niet alleen groot, maar ligt ook op een zeer centrale plek in het centrum. Als gevolg van het faillissement van V&D is in één klap de leegstand enorm toegenomen.
- De leegstand in De Gooische Brink was vier jaar geleden al zorgelijk en dat is de afgelopen jaren zeker niet verminderd.

- Vier jaar geleden was het grote aantal fietsen in het centrum een probleem. Doordat steeds meer Hilversummers met de fiets naar het centrum komen, is het probleem alleen maar groter is geworden. Ondanks vele extra fietsparkeerplekken, is het aantal lukraak geparkeerde fietsen in het centrum veel te groot, met verommeling tot gevolg.

Daarnaast is een aantal situaties en ontwikkelingen die in 2014 al zichtbaar waren, nog altijd van toepassing:

- De Kerkbrink is, ondanks de afname van de buslijnen die er overheen rijden, nog altijd geen levendig plein.
- De aanloopstraten naar het centrum, zoals de Bussumerstraat, Langestraat, Neuweg, Koninginneweg, Emmastraat, Havenstraat, Vaartweg, Herenstraat, etc., zijn nauwelijks aantrekkelijker geworden in de afgelopen jaren. Het idee van een compact centrum en meer wonen in de aanloopstraten is nog onvoldoende van de grond gekomen.
- Het centrum is nog altijd zeer matig ontsloten, onder andere door veel eenrichtingsverkeer en slechte doorstroming met de dagelijkse verstopping van de centrumring als gevolg.
- Te weinig vraag naar het 'midden-plus' segment waardoor winkels als Suit Supply en Riviera Maison voor Laren kozen.

4. Succesfactoren van een centrum met allure

In de eerste versie van de VVD centrumvisie hebben we uitgebreid aandacht besteed aan de succesfactoren voor een aantrekkelijk, levendig centrum met elan en allure. De drie pijlers waar een succesvol centrum op rust, zijn nog altijd onverminderd van toepassing: gastvrijheid, beleving en ruimtelijke kwaliteit. Omdat deze factoren zo belangrijk zijn, nemen we ze opnieuw onder de loep, uiteraard voorzien van een update.

4.1 Gastvrijheid

Gastvrijheid in de vorm van goede bereikbaarheid en goede services is volgens de VVD van vitaal belang om te zorgen dat bezoekers zich welkom voelen en graag nog eens terugkomen. Bezoekers komen niet meer vanzelf, maar moeten verleid worden. Om een gastvrij centrum te zijn, moet je als stad de volgende onderdelen uitstekend op orde hebben:

- **Autobereikbaarheid**
  Een kleine tweederde van de bezoekers aan onze binnenstad is lokaal en ruim een derde is regionaal. Ons centrum heeft dat aandeel uit de regio hard nodig als economisch draagvlak. Opvallend is dat de regionale bezoekers Hilversum bijna twee keer per week (62% per auto) bezoeken, duidelijk meer uitgeven dan de Hilversummers en vooral komen voor non-food en voor de warenmarkt. Hieruit blijkt dat de autobereikbaarheid dus van groot belang is voor de positie van het centrum van Hilversum. Het dogmatisch weren en ontmoedigen van auto's in het centrum heeft direct negatieve effecten op onze detailhandel. Naast het stimuleren van fietsgebruik onder Hilversummers is het inzetten op een goede bereikbaarheid per auto voor de VVD dan ook uitermate belangrijk.

  Bereikbaarheid is niet alleen van belang in de concurrentie met andere gemeenten; uit onderzoek blijkt dat dit ook een belangrijke rol speelt bij consumenten die frequent online winkelen. En dat betreft dan weer vooral non-food, waar juist die regionale bezoekers voor komen.

- **Parkeren**
  Belangrijk onderdeel van de gastvrijheid van het centrum is de beschikbaarheid, bereikbaarheid en betaalbaarheid van parkeervoorzieningen. Parkeervoorzieningen zijn de eerste kennismaking en de laatste herinnering bij een bezoek.
  Goed parkeermanagement met indicatie van de parkeergarages en het aantal actueel beschikbare plaatsen per garage, niet alleen bij de toegangswegen, maar ook op de parkeerapps, dient volgens de VVD ingevoerd te worden. De parkeergarages zijn vaak de belangrijkste toegang tot het centrum.

De tarieven dienen niet te ver uit de pas te lopen met de omliggende gemeenten. Verschillen zijn slechts gerechtvaardigd voor zover Hilversum echt meer te bieden heeft. Op dit moment zijn de verschillen in tarieven te groot, ook in vergelijking met andere steden. Hilversum neemt qua inwoneraantal de 37e plaats in, maar op het gebied van parkeertarieven staan we in de top 10. Van belang bij tariefstelling is ook dat een langere verblijfsduur verhoudingsgewijs interessanter moet zijn. Er zijn volgens de VVD diverse manieren om parkeren in parkeergarages te stimuleren, zoals bijvoorbeeld dat winkeliers en horeca- ondernemers bij bepaalde minimum aankoopbedragen of met loyaliteitsprogramma's de parkeerkosten van hun klanten kunnen vergoeden.

- **Openbaar Vervoer**

Het NS (intercity) station met bijbehorend busstation is belangrijk voor het centrum. Omdat straks ook het HOV bij het centraal station eindigt, zal dit een extra knooppunt zijn van winkelend en uitgaand publiek. Met de plannen voor het stationsgebied krijgt het station eindelijk de broodnodige mooie, veilige en heldere verbinding naar het centrum. Zie voor meer hierover het onderdeel 'stationsplein'.

Hilversum heeft een goed netwerk van buslijnen en dat moet zo blijven. Het kan echter duurzamer. Zeker voor het centrum zou het goed zijn als bij de volgende concessieverlening in overleg met de provincie eisen worden gesteld aan het overschakelen op elektrische stadsbussen.

- **Langzaam verkeer**

Veel Hilversummers komen met de fiets naar het centrum en daar is de VVD blij mee. Voldoende en goed gespreide fietsparkeerplaatsen in het gehele centrum zijn daarom voor de VVD een blijvend aandachtspunt. Zodra de capaciteit van fietsenstallingen op orde is kan ook strikt gehandhaafd worden op de overlast van verkeerd geparkeerde fietsen.

- **Openingstijden**

De toename in internetaankopen is een van de indicatoren die wijst op de wens en behoefte van consumenten om te winkelen op tijden die hen uitkomen. De huidige consument maakt een keuze in wat hij met zijn vrije tijd gaat doet. Winkelen is er een van. Een consument gaat zijn geld dus ofwel uitgeven in winkels, op het internet, aan attracties of bijvoorbeeld in de bioscoop. Als hij in het winkelcentrum niet terecht kan, besteed hij zijn geld dus ergens anders.

- **Service**

Taco de Groot van winkelbelegger VastNed is over het belang van service in PropertyNL zeer helder: "Wat je ziet is dat de life cycles van retailers en retailformules steeds korter worden. Consumenten kopen net zo makkelijk in de winkels als online. Daarom moet je als retailer het verschil maken. Het draait allemaal om de goede retailers, die fysiek winkelen aantrekkelijk weten te maken. Niet zozeer om formules. Het gaat om het schakelmoment tussen de consument en de kassa. Dáár moet je scoren. Succesvolle retailers investeren in personeel."
Het belangrijkste middel tot klantenbinding is het bieden van een uitzonderlijke ervaring. Mensen maken hier het verschil. Iedere winkelmedewerker is ook ambassadeur van het Hilversumse centrum.

- **Het nieuwe winkelen**

Internet kan worden ingezet om een hoger serviceniveau te bereiken. Mede dankzij de VVD is er in Hilversum nu gratis Wifi.

Winkeliers kunnen hierop inspelen door hun marketingactiviteiten niet alleen op de fysieke winkel te richten, maar ook op de mogelijkheden die het internet biedt ("cross-selling" of "multi-channel"). Winkels worden verleidingscentra. Dit vergt veel van de innovatiekracht en aanpassingssnelheid van onze winkeliers.

Landelijk heeft het project van het Hoofdbedrijfschap Detailhandel (HBD) "Het nieuwe winkelen" veel bekendheid gekregen. De VVD Hilversum organiseerde hierover een succesvolle themabijeenkomst in De Vorstin, die ook door veel Hilversumse middenstanders werd bezocht. "Het nieuwe winkelen" draait om drie ontwikkelingen:

- **MOBIEL:** de mobiele technologie die er voor zorgt dat mensen altijd en overal bereikbaar zijn.
- **SOCIAAL:** de sociale media die er voor zorgen dat mensen altijd en overal verbonden zijn met personen, evenementen en activiteiten waar dan ook.
- **LOKAAL:** het toenemende vermogen van bedrijven en organisaties om in te spelen op de exacte locatie van een persoon en de activiteiten die de persoon op dat moment ontplooit.

Doel van sociale media is vooral koopkrachtbinding; dat van eigen webshops is vooral het tegengaan van online concurrentie en het verkrijgen van omzetverhoging.
Het gaat om de combinatie van fysiek winkelen en mobiel internetten. Het Nieuwe Winkelen richt zich op het meteen vinden wat je zoekt, meteen bestellen of laten afleveren; betalen met je mobieltje en punten sparen om gratis te parkeren. Maar ook afleveren waar je wilt, op dezelfde dag. Niet alleen vanuit de webshop, maar ook vanuit het winkelgebied. De winkel als pick-up point. De vraag is namelijk of alle losse logistieke e-commerce stromen met goederen naar de individuele consumenten vanuit duurzaamheidsoogpunt wel houdbaar blijven. Voor die 'last mile' kunnen de winkelcentra een duurzaam alternatief zijn.

4.2 Beleving

Veranderende consumentenbestedingen en de groei van e-commerce hebben impact op het detailhandelslandschap. In winkelgebieden en winkels moet blijvend op de behoefte van de consument worden ingespeeld. Fysiek winkelen wordt in de concurrentie met online winkelen steeds meer een kwestie van beleving, vermaak, lifestyle, gevoel en sfeer. De begrippen chique en allure zijn hierbij wat de VVD betreft geen vieze woorden. We willen graag een meer koopkrachtig publiek aanspreken.
De VVD wil een aantrekkelijk centrum met aangename ontmoetingsplekken en met steeds een andere sfeer creëren. Verschillende verblijfsplekken met ieder een eigen karakter en thematiek. Door op strategische plekken te investeren, zoals het marktterrein en straks het stationsplein, kan de gemeente in de tussenliggende gebieden investeringen van de ondernemers uitlokken en zo het vliegwiel op gang brengen.
Beleving gaat om een levendige mix, een goede match en clustering van voorzieningen en functies zoals winkelen, wonen, uitgaan, vermaak, evenementen, daghoreca et cetera. Bijvoorbeeld ambachtelijke winkels hebben een hoge mate aan beleving. Snel inspelen op trends, spreiding van 'ankers', goede branchering, onderscheidend vermogen, thematiek en de verhouding tussen grootwinkelbedrijven en speciaalzaken zijn cruciaal voor de beleving. In samenwerking met alle belanghebbenden dient de centrummanager hiervan de trekker te zijn.

Het college heeft de afgelopen jaren werk van gemaakt van de beleving in het centrum. Het marktplein is een geweldige ontmoetingsplaats met allure geworden. Mout is een duidelijke toevoeging aan het horeca-aanbod. Ook Vida er tegenover en binnenkort 'Meddens' aan de Kerkbrink passen perfect in dit streven.

- **Food**
  Onlineshoppen zal volgens Droogh Trommelen & Partners vooral grote gevolgen hebben voor fysieke winkels in bruin- en witgoed, sport, hobby, spel en media en mode, en kleinere gevolgen voor voedings- en genotmiddelen. Mensen willen immers toch vaak zelf dat speciale brood en dat lekkere kaasje uitzoeken en vers meenemen.
  Goede accommodaties in het winkelcentrum voor food en eerste levensbehoeften zijn dus van belang. Een supermarkt, een warme bakker en een ambachtelijke slager. Maar bijvoorbeeld ook delicatessenwinkels en een wijnhandel.

- **Kleine middenstand**
  In veel winkelgebieden en ook in Hilversum wordt het straatbeeld grotendeels bepaald door filiaalbedrijven als Hema, C&A, Blokker, Etos en Kruidvat. Dit komt tegemoet aan het standaard verwachtingspatroon van veel consumenten en geeft daardoor een zekere betrouwbaarheid, maar het leidt ook tot een winkelgebied dat consumenten eentonig vinden. Afwisseling is dus van belang. Grote retailketens moeten, ook in hun eigen belang, kleine middenstanders ondersteunen in plaats van wegconcurreren. De centrummanager zal dit zoveel mogelijk moeten bewaken. Ook vastgoedeigenaren moeten de handen ineen

slaan en inzien dat een afwisseling met lokale middenstanders, ondanks de wat lagere huur die ze soms betalen, de waarde van de totale winkelstraat uiteindelijk ten goede komt.

- **Cultuur**
  Aanvullend op het aanbod van winkels, leisure en horeca zijn evenementen en culturele voorzieningen een middel om het centrum aantrekkelijk te maken als verblijfsgebied. Een passend aanbod aan culturele voorzieningen genereert lokaal extra bestedingen en economische spin-off (rapport 'Cultuur: stedelijke opsteker, economische opstoker'). Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat Nederlanders geïnteresseerd zijn in cultuur, maar actief moeten worden verleid tot bezoek aan een culturele instelling.

  Musea, theaters, bibliotheken en vooral combinaties hiervan trekken vaak veel bezoekers, zowel overdag als 's avonds. Samenwerking en een ondernemende en klantgerichte houding zijn wat de VVD betreft trefwoorden voor de culturele instellingen. Het succes van het Filmhuis is qua ondernemerschap voor de VVD een voorbeeld voor andere culturele instellingen. Ondernemende culturele instellingen kunnen verbindingen leggen met andere branches. Detailhandel en horeca kunnen hier veel meer van profiteren; met hun assortiment, profilering, arrangementen en kortingsacties. Winkels of horecazaken die exposities, theatervoorstellingen en modeshows sponsoren en/of accommoderen.

  - **Museum**
    Museum Hilversum genereert nog altijd weinig bezoekers, zeker in verhouding tot de prominente locatie. Het profiel van het museum is weliswaar herkenbaarder geworden, maar dit resulteert nog niet in een voldoende robuust aantal betalende bezoekers.

  - **Theater**
    Theaters zijn belangrijke trekkers voor stadscentra. De VVD is blij met de renovatie van theater en hotel Gooiland en het initiatief om weer het hele jaar producties te programmeren.

    De VVD heeft vanaf het begin twijfels gehad over de levensvatbaarheid van een te groot en te duur poppodium voor Hilversum. De Vorstin blijft de politiek helaas verrassen met steeds nieuwe tekorten en de raad blijft het iedere keer bijpassen...

  - **Bibliotheek**
    Moderne bibliotheken in middelgrote steden trekken jaarlijks minimaal 500.000 bezoekers. Uit onderzoek blijkt dat hiervan vooral de detailhandel profiteert. Verhuizing van de bibliotheek als cultuur- en kennishuis, gecombineerd met functies als kunstuitleen, lezingenzaal, leescafé e.d. naar de Kerkbrink zou een belangrijke impuls aan dit deel van het centrum kunnen geven.

  - **Bioscoop en filmhuis**
    In vergelijking met andere steden scoort Hilversum naar verhouding hoog op het gebied van bioscoopbezoek. Het succesvolle filmhuis en de ultramoderne Vue bioscoop vervullen duidelijk de functie van regionale trekker.

  - **Evenementen**
    Evenementen zijn belangrijk voor de levendigheid en dynamiek van de binnenstad. Een goede coördinatie, snelle afhandeling van aanvragen en de gezamenlijke promotie van een activiteitenkalender met alle evenementen, maar ook alle voorstellingen en andere activiteiten in Hilversum zijn van belang. Met welivehilversum.nl is het afgelopen jaar een belangrijke stap gezet.

4.3 Ruimtelijke kwaliteit

De VVD heeft laten zien dat investeren in ruimtelijke kwaliteit werkt. Het mooie marktplein trekt nieuwe ondernemingen zoals Mout en Vida, en veel extra bezoekers. Op deze weg wil de VVD doorgaan. Onder andere met het stationsgebied.
Er moet ook goed gekeken worden naar de winkelroutes. Dit dient een aantrekkelijk circuit van functies te zijn zonder onderbrekingen en zo min mogelijk doodlopende einden, tenzij er op zo'n punt een echte trekker gevestigd is. Er moet volgens de VVD nog meer groen komen in het centrum en de pleinfuncties moeten nog sterker worden. Verder moet gekeken blijven worden naar de herinrichting van de openbare ruimten, het stimuleren van verplaatsing van winkels vanuit de aanloopstraten en aanpassing aan de panden. De VVD vindt dit een gezamenlijke inspanning van overheid, winkeliers, horecaondernemers, vastgoedontwikkelaars en beleggers.

- **Authenticiteit en karakter**
  Een mooi authentiek centrum is niet alleen veel aangenamer, het functioneert ook beter. Uit onderzoeken van o.a. winkelbelegger VastNed en de Atlas voor Gemeenten blijkt dat historische winkelcentra economisch veel succesvoller zijn dan nieuwbouwcentra. Fysiek winkelen wordt in de concurrentie met online winkelen steeds meer een kwestie van beleving, lifestyle, gevoel en sfeer. Consumenten besteden meer geld in een winkelcentrum als ze zich er prettig voelen en ze blijven er langer. Naast een gevarieerd, onderscheidend en verrassend winkelbestand met gezellige (dag)horeca draagt een karakteristieke en kwalitatief hoogwaardige ruimtelijke omgeving in belangrijke mate bij aan het succes van het kernwinkelgebied. De onderzoekers voorspellen: "Alleen binnensteden met een hoge 'belevingswaarde' zijn levensvatbaar. Zo'n belevingswaarde hebben steden met een historische binnenstad vol monumenten, met veel horeca, musea, exposities en evenementen. Binnensteden die alleen functioneel zijn, zullen het moeilijker krijgen." Authentieke, karakteristieke en groene steden trekken meer creatieve en hoogopgeleide kenniswerkers, die vervolgens weer draagvlak leveren voor verdere versterking van het centrum.

Daarom heeft de VVD zich, na jaren van strijd tegen lelijke blokkendozen, de afgelopen periode o.a. ingezet voor het behoud van Mout en de aanwijzing van zo'n 65 andere nieuwe beschermde monumenten in het centrum. De invoering van een sloopvergunningstelsel voorkomt dat er zo maar gesloopt kan worden.

- **Stedenbouw**

In de voorgaande decennia is in Hilversum veel karakteristieke en kleinschalige bebouwing gesloopt. Daarvoor in de plaats zijn vaak gebouwen gekomen die bewust sterk contrasteren met de bestaande bebouwing. Groot, hoog, schaalloos en zonder enige relatie met de directe omgeving. Zo is de stationsomgeving met z'n zogenoemde 'landmarks', 'iconen' en 'beeldbepalende gebouwen' en andere eufemismen voor ordinaire torenflats niets meer dan een verzameling incidenten zonder enige samenhang of ruimtelijke kwaliteit. Die tendens heeft de Hilversumse VVD gekeerd. Goed voorbeeld is het vorig jaar geopende corporatiehotel "In Between Places" op de hoek van de Langestraat en de Brinkweg.
De sloop kon niet meer worden voorkomen en een reeds door de welstandscommissie goedgekeurd plan voor een blokkendoos werd door ingrijpen van onze VVD wethouder veranderd in een ontwerp met mooie verwijzingen naar het pand van de Hilversumse architect J.H. Slot (1871) dat er tevoren stond.

Het oorspronkelijke, reeds goedgekeurde plan en het gerealiseerde ontwerp

Met het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan voor het centrum de afgelopen collegeperiode wordt de 'Almerisering van Hilversum' gestopt. Er is een sloopvergunningstelsel ingevoerd, en met het nieuwe beeldkwaliteitplan en de specifieke gebiedsgerichte welstandscriteria voor het centrum kan veel beter op kwaliteit gestuurd gaan worden. Eventuele aanpassingen of vervangende nieuwbouw moet voortaan aansluiten bij de omgeving en aan hoge eisen voldoen.

- **Groen**

Het centrum is de laatste vier jaar groener geworden en als het aan de VVD ligt komt er nog meer groen in het centrum. Zo heeft de VVD bij motie gezorgd voor meer bomen rond de markt en onlangs heeft de VVD namens de gehele raad aan het college gevraagd of het er nog meer kunnen worden.
Groen geeft sfeer en verkoeling, maar kan ook voor structuur en de verbinding tussen gebouwen zorgen. De VVD wil een groenbeleid dat zich mede laat inspireren door het historische groen in het centrum. Bij het plaatsen van bomen dient ook met de bezonning van terrassen rekening gehouden te worden.
Waar door kabels en leidingen te weinig ruimte is om bomen te planten, zijn plantenbakken geplaatst. De VVD juicht dit toe, maar pleit voor een vriendelijker type dan de huidige hoge bakken. Lagere bakken met een zitrand hebben wat ons betreft de voorkeur.

- **Compact en herkenbaar centrum**

De recente herinrichting van het zuidelijk deel van de Groest heeft de overgang naar het kernwinkelgebied helder gemarkeerd. Het was namelijk een illusie te denken dat het gehele gebied van Vorstin tot aan Gooiland een gezellig kernwinkelgebied kon zijn. Er is gewoonweg te weinig economisch draagvlak voor zoveel winkelmeters en het worden er nog altijd minder.
De leegstand in het centrum is teruggelopen, maar dat is grotendeels te danken aan de invulling door andere functies zoals horeca. Met de kleinere economisch haalbare winkelmetrages moet een compact centrum vormgegeven worden om de continuïteit en gezelligheid in de winkelstraten in het voetgangersgebied te waarborgen.
Het (autovrije) winkelcentrum dient compact en herkenbaar te zijn en er zal nog sterker gestimuleerd moeten worden om winkels vanuit de aanloopstraten naar het centrum te krijgen. Een winkel als Bever hoort gewoon in het centrum.

- **Wonen**

Wonen in het centrum en boven winkels draagt bij aan de levendigheid en sociale veiligheid. Daarom pleitte de VVD met succes voor het loslaten van de parkeernorm voor wonen boven winkels. Met name voor jongeren kunnen deze woningen midden in het centrum aantrekkelijk zijn. In samenwerking tussen gemeente, vastgoedeigenaren en winkeliers zal energie gestoken moeten worden in het mogelijk maken van meer woningen boven winkels, ook op plekken die lastiger zijn. Te denken valt aan gemeenschappelijke

ontsluitingen en vluchtwegen, galerijen achterlangs de winkels e.d.
Wellicht een mooie afstudeeropdracht om de potentie in beeld te brengen en oplossingen te bedenken.

- **Aanloopstraten**
  Of een aanloopstraat perspectief heeft moet zorgvuldig worden bekeken. Op basis van ligging, verkeersfunctie en bezoekdoel is een differentiatie aan te brengen in de aanloopstraten. Met name de ligging bepaalt voor een groot deel het perspectief. Aanloopstraten met een 'knooppunt' functioneren vaak goed, aanloopstraten zonder knooppunt en zonder directe aansluiting op het kernwinkelgebied kennen een veel kleinere passantenstroom en meer leegstand. Aanloopstraten zonder duidelijke winkel- en/of horecapotentie wil de VVD transformeren naar aantrekkelijke woonstraten met mooie straatbomen. Er moet daar een dubbelbestemming voor wonen/werken op de winkels komen om transformatie mogelijk te maken.
  We zullen in dit kader goed moeten kijken naar de potentie van (delen van) o.a. de Bussumerstraat, Langestraat, Neuweg, Koninginneweg, Emmastraat, Havenstraat, Vaartweg, Herenstraat, etc. en pijnlijke keuzes niet uit weg moeten gaan.

5. Nieuwe ideeën en initiatieven

Wanneer we kijken naar de trends die belangrijk zijn voor het centrum van Hilversum, zowel de ontwikkelingen die vier jaar geleden al zichtbaar waren, maar zeker ook de nieuwe trends, dan is het nodig weer nieuwe initiatieven te nemen. Immers, als we nu stoppen met het werken op basis van een centrumvisie, dan is de kans groot dat het centrum van Hilversum opnieuw afzakt en snel aan aantrekkelijkheid inboet. De stijgende lijn die we te pakken hebben moet worden voortgezet. Om dit te realiseren, heeft de VVD haar visie geactualiseerd en een aantal nieuwe ideeën ontwikkeld. In dit hoofdstuk zetten we deze ideeen uiteen.

5.1 Gastvrijheid

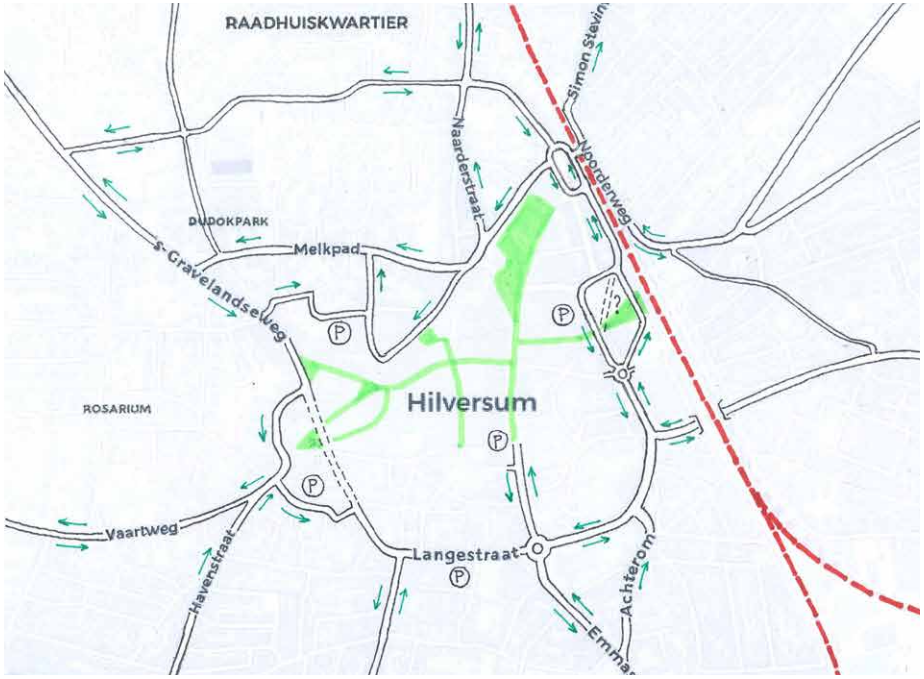

- **Autobereikbaarheid**
  Zoals we in het hoofstuk met de succesfactoren voor een aantrekkelijk en levendig centrum al schreven, zijn een efficiënte infrastructuur en goede parkeervoorzieningen belangrijk om een stad en een centrum in het bijzonder een gastvrije uitstraling te geven.

Omdat doorstroming in Hilversum en rond het centrum geen vanzelfsprekendheid is, zullen op het gebied van verkeer nog flinke stappen gemaakt moeten worden.

Binnenring (situatie bij het stationsgebied is nog nader te bepalen)

- **Langgewenst**
  Een eerste stap op dit vlak is inmiddels gezet. In samenhang met de plannen voor de stationsomgeving, wordt voorgesteld de centrumring om de markt heen te leggen. Dit plan, waar de VVD al jarenlang een pleitbezorger van is, heeft als groot voordeel voor het centrum dat de voetgangers die van de Groest naar de markt gaan (en omgekeerd) ongehinderd door kunnen lopen. Bovendien wordt de verkeersstroom op de binnenring hier niet meer geremd door overstekende mensen.

- **Schapenkamp**
  Tweerichtingsverkeer op de Schapenkamp als onderdeel van de aanpak van het stationsgebied is voor de VVD van eminent belang. Automobilisten moeten niet langer noodgedwongen een rondje binnenring rond het centrum rijden als ze iemand bij het station willen afzetten of in P-Markt (oude Silverpoint) willen parkeren. We zien helaas andere partijen zoals Hart voor Hilversum hierop terugtrekkende bewegingen maken.

- **Emmastraat**
  Het invoeren van tweerichtingsverkeer op de Emmastraat was een ander voorstel van de VVD in 2007 en in de VVD centrumvisie van 2014.
  Doorstroming, herkenbaarheid (oriëntatie en logica) en een aantrekkelijke gastvrije stad-sentree; daar gaat het ons om bij de Emmastraat. Een mooie en heldere rechtstreekse entree naar het centrum en meteen een betere doorstroming op de

Emmastraat richting centrum

Belangrijk voordeel hiervan is dat bezoekers vanuit de Soestdijkerstraatweg niet meer letterlijk 'Achterom' worden gestuurd, maar via de voordeur Hilversum binnenkomen. Ook dat is gastvrijheid! Door de Emmastraat kom je Hilversum binnen tussen de prachtige rijksmonumenten St. Vituskerk en Grand Hotel Gooiland. Bij de rotonde herken je met de binnenring de structuur van het centrum en via de Groest rijd je zo de parkeergarage van het Hilvertshof in (en ook weer uit). Een onderzoek van Goudappel Coffengh toont aan dat de 'customer journey' ofwel de beleving van de centrumbezoeker tijdens de heen- en terugroute van groot belang is voor herhalingsbezoeken. De route dient vlot en begrijpelijk te zijn. Ook de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit geeft aan dat het VVD plan het enige juiste is.

VVD uitwerking tweerichtingsverkeer Emmastraat

Helaas is dit voorstel de afgelopen periode gestrand op de onwil van een aantal partijen. Er lag in 2016 een prima technische uitwerking. In tegenstelling tot het veel drukkere zuidelijke deel van de Emmastraat zou er hier ruimte zijn voor vrijliggende fietspaden (net als nu 1,8 meter breed) en voor brede middenbermen bij de kruispunten. Het ontwerp paste qua verkeersveiligheid ruim binnen de ontwerpcriteria die de Hilversumse raad zelf heeft vastgesteld en die al jaren overal in Hilversum worden gehanteerd. Niettemin stelden collegepartijen CDA en SP dat wat overal elders in Hilversum acceptabel is, op de noordelijke Emmastraat voor hen onvoldoende is. Daarmee namen ze samen met de oppositie afstand van het unaniem door hun eigen College gesteunde plan. De VVD houdt vol om, in het belang van Hilversum en een krachtig centrum, dit onderwerp te blijven agenderen!

- **Groest**

  Gelukkig is een tweede deel van het VVD idee voor een aantrekkelijke gastvrije stadsentree wel door gegaan. De verdere toegang tot het centrum via de Groest richting de Hilvertshofgarage is in 2017 uitgevoerd. Hier kom je nu (helaas dus na een permanente omleiding) mooi en helder het centrum binnen. Door de overgang in de bestrating halverwege de Groest is het kernwinkelgebied nu compact afgebakend.

- **Parkeren**

  De bereikbaarheid van de parkeergarage van het Hilvertshof is door de maatregelen van VVD wethouder Floris Voorink sterk verbeterd. Silverpoint heet voor de herkenbaarheid nu P-Markt en de voetgangersentree naar de Groest is op aandringen van de gemeente duidelijk aantrekkelijker geworden. De totale garage zou echter nog een upgrading kunnen gebruiken. De foeilelijke parkeergarage City parking aan het Noordse Bosje zal hopelijk ooit nog eens helemaal herontwikkeld worden tot een mooier en minder hoog gebouw.

- **Langzaam verkeer**

  De fiets is verreweg het meest efficiënte vervoersmiddel in Hilversum. Daarnaast is het gezond en duurzaam. Echter dreigt de fiets in Hilversum slachtoffer te worden van het eigen succes. Het centrum van Hilversum staat namelijk vol met fietsen. Ondanks het feit dat verkeerswethouder Voorink bij de markt en onlangs nog elders in het centrum veel nieuwe fietsparkeerplekken heeft laten aanleggen, is nog steeds sprake van een groot tekort. En dat doet het centrum geen goed. Overal kriskras geparkeerde fietsen geeft een erg rommelige uitstraling en blokkeert soms de doorloop en de winkels. De VVD stelt daarom voor twee structurele maatregelen in te voeren:
  - Een grote, ondergrondse fietsenstalling bij stationsgebied. Dit idee maakt inmiddels deel uit van de college-plannen voor het stationsgebied. Deze locatie vormt zowel de toegang tot het station als tot het centrum en is daarom ideaal voor een grote fietsenstalling. De plannen gaan uit van 7000 fietsen.
  - Een grote, ondergrondse fietsenstalling realiseren in de kelder van het voormalige V&D gebouw en/of ter plekke van de mogelijke herontwikkeling van het KPN gebouw aan de Koornstraat. Vanuit de fietsparkeerplaats aan de Zeedijk zou een hellingbaan de V&D kelder kunnen ontsluiten. Een prachtige centrale plek met mogelijkheid voor een voetgangersingang midden in de Kerkstraat!

  Deze fietsenstallingen kunnen voorzien worden van aantrekkelijke services zoals een fietsenmaker.
  Wanneer deze twee grote parkeerplekken voor fietsen zijn gerealiseerd, kan een groot deel van het bovengrondse fietsparkeren worden beperkt, hetgeen de uitstraling van het centrum zeer ten goede zal komen.
  Een andere plek, nabij het C&A plein, waar fietsparkeerplekken te realiseren zijn is de Bussumersteeg. De huidige autoparkeerplaatsen zijn daar, pal naast de parkeergarage City Parking aan het Noordse Bosje, minder noodzakelijk dan centraal gelegen fietsparkeerplaatsen.

  In het kader van groen in de binnenstad vindt de VVD het nog steeds een goed idee om de bestaande bovengrondse fietsparkeerplekken waar dat goed kan, met hagen te omzomen.

Hagen rond fietsparkeren

In het langzaam verkeergebied van de Kerkbrink en de Groest dient voor de verkeersveiligheid duidelijker in de bestrating herkenbaar te worden wat de fietspaden zijn. Nu zijn voetgangers zich niet bewust van het gevaar van fietsers.

- **Openingstijden**

Winkelen is steeds meer een vorm van recreëren en dat doen we vooral graag in het weekend. Winkels in het centrum van Hilversum mogen nu maximaal 18 zondagen in het jaar open zijn. Die bestaande koopzondagen laten zien dat de zondagsopenstelling duidelijk voorziet in een behoefte. Ook winkeliers en vastgoedeigenaren hebben grote behoefte aan de vrijheid om op zondag open te zijn. Openstelling op alle zondagen is van groot belang voor de uitstraling en aantrekkelijkheid van het Hilversumse centrum, dat een regiofunctie heeft. Een verplichting om op zondag open te zijn moet er wat de VVD betreft niet te komen, maar de vrijheid om open te zijn wel! De VVD wil de koopzondagen volledig vrij geven en de ondernemers zelf laten beslissen wanneer ze open zijn.

- **City Marketing**

Met de We Live Hilversum campagne heeft Hilversum een goede eerste stap gezet op het gebied van city marketing. Maar dit is slechts een begin. Hilversum heeft op het gebied van jonge architectuurmonumenten, media, cultuur (vooral film) en horeca zeer veel te bieden. Maar wat nog onvoldoende wordt benut, is het feit dat Hilversum in de achtertuin van Amsterdam ligt. Amsterdam wil graag het aantal toeristen doorgeleiden naar omliggende steden en Hilversum zal hier op in moeten spelen. De city marketing zal Hilversum ook als het architectuurpark van Amsterdam moeten promoten. En laten we vooral niet vergeten dat Hilversum op slechts 20 treinminuten van Amsterdam CS (en Utrecht CS) ligt. Voor een toerist uit een metropool is 20 minuten verwaarloosbaar qua reistijd en te vergelijken met een gemiddelde metrorit downtown Tokyo.

5.2 Beleving

- **Cultuur**

Het centrum van Hilversum heeft een goed cultureel aanbod. Vooral het filmaanbod is met een prachtig filmtheater en een hypermoderne Vue bioscoop van ongekend hoog niveau. Gooiland, de Vorstin en in zekere zin het museum completeren een divers aanbod. Ondanks regelmatig terugkerende oproepen, wordt binnen de cultuursector echter nog weinig samengewerkt. Er worden geen gezamenlijke evenementen georganiseerd en er is geen universeel concept dat horeca en cultuur aan elkaar koppelt. De VVD pleit daarom om een kwartiermaker cultuur aan te stellen. Deze kwartiermaker kan het cultuurveld goed in kaart brengen en de mogelijkheden tot samenwerking niet alleen onderzoeken, maar ook van de grond krijgen. Daarnaast kan meer integratie tussen de instellingen en het evenementenbeleid gerealiseerd worden. Nauwe samenwerking met We Live Hilversum is een voorwaarde.

De VVD pleit er voor om de stadsdichter zo snel mogelijk af te schaffen en het budget hiervoor te besteden aan blijvende kunstuitingen die bijdragen aan de kwaliteit van het centrum, zoals gedichten op lelijke kale muren. De centrumzijde van de toren tegenover het station schreeuwt bijvoorbeeld om aangepakt te worden.

- **Evenementen**

Wat de VVD betreft moet Hilversum on Ice weer nieuw leven ingeblazen worden. De Kerkbrink met straks ook het nieuwe Meddens zou hiervoor een mooie locatie zijn. Ook zou het leuk zijn als bijvoorbeeld het beachvolleybal weer terugkeert op de Kerkbrink.

5.3 Ruimtelijke kwaliteit

Dankzij het jarenlang hier aandacht voor vragen door de VVD, staat ruimtelijke kwaliteit eindelijk weer op de kaart in Hilversum. Bij het opknappen van de Markt en bij de plannen voor het Stationsplein is er eindelijk aandacht voor inpassing en de relatie van bebouwing tot de rest van de omgeving. Het streven naar zogenaamde 'landmarks' en 'iconen' en 'beeldbepalende gebouwen' is gelukkig niet meer aan de orde. Iedereen realiseert zich inmiddels dat gebouwen in het centrum geen losse incidenten moeten zijn, maar vooral samen mooie en aangename publieke ruimten moeten vormen. Toch is er nog een lange weg te gaan om de ruimtelijke kwaliteit van het centrum te verbeteren. De VVD heeft hier een aantal concrete suggesties voor.

- **Authenticiteit en karakter**

  De bestrating in het kernwinkelgebied is nog steeds geen succes. Weliswaar is de bestrating op een aantal plekken de afgelopen jaren verbeterd – denk aan de markt–maar het centrum wordt toch vooral gekenmerkt door een grote, roze-rode zee van dezelfde eenvormige klinkers, die een nogal troosteloze aanblik bieden. Het is dus zaak hier alsnog verandering in aan te brengen. Om te voorkomen dat de bestrating van het centrum straks geen enkele structuur en samenhang heeft, zal goed bewaakt moeten worden dat eventuele aanpassingen aansluiten op de bestratingzoals nu ingezet op de markt. Prioriteit heeft in elk geval de bestrating van de Groest, waar een accentstrook voor fietsers aangelegd zal moeten worden.

Overal van gevel tot gevel structuurloze vlaktes met de strakke Penter fabrieksklinker.

- **Leegstand**

  Hilversum kent al enige tijd een leegstandsverordening, die eisen stelt aan eigenaren van panden. Leegstaande panden hebben een negatieve uitstraling op het centrum. Het verstoort de continuïteit van de winkelpuien en geeft een armoedige aanblik. Dit wordt echter verergerd wanneer de panden slecht worden onderhouden en een desolate sfeer hebben. De VVD stelt daarom voor in de leegstandsverordening op te nemen dat de ramen van leegstaande panden verplicht bestickerd worden en zo gebruikt kunnen worden voor citymarketingdoeleinden.

- **Wonen**

  Levendigheid in het centrum staat of valt voor een groot deel met de mensen die in en rond het centrum wonen. Meer inwoners in het centrum betekent vrijwel automatisch meer levendigheid en sociale veiligheid. In de vorige centrumvisie heeft de VVD al voorstellen gedaan om wonen in het centrum te stimuleren.
  Het ING gebouw heeft inmiddels plaats gemaakt voor een mooiere invulling met appartementen en ook bij het Noordse Bosje wordt gebouwd. Dit laatste project is nog onder PvdA wethouder Renssen tot stand gekomen en helaas minder passend in de omgeving. Grotere bouwprojecten in het centrum zijn nog mogelijk naast Gooiland, bij het postkantoor, t.p.v. het KPN gebouw aan de Koornstraat en natuurlijk rond het station. Niet een ambitieus bouwprogramma, maar de ruimtelijke kwaliteit moet op deze locaties leidend zijn. Geen blokkendozen, maar zorgvuldig ingepaste gebouwen die qua schaal en maat aansluiten op de omgeving. Om de jarenlange eenzijdige Hilversumse focus op sociale woningbouw te compenseren zal gebouwd moeten worden in het midden- en hogere segment. Ondanks dat dit extra koopkracht zal genereren heeft Hilversum geen behoefte aan nog meer winkelmeters. Deze bouwlocaties dienen, behalve wat kleinschalige gemakswinkels bij het station, dan ook ingevuld te worden met voornamelijk woonfuncties aangevuld met passende bedrijfsmatige functies. Bij het station zou ruimte kunnen zijn voor een hotel.

- **Aanloopstraten**

  In de eerste editie van de centrumvisie is al vrij uitgebreid aandacht besteed aan de aanloopstraten rondom het centrum. Deze straten, zoals de Bussumerstraat, Langestraat, Neuweg, Koninginneweg, Emmastraat, Havenstraat, Vaartweg, Herenstraat, etc., worden gekenmerkt door een combinatie van winkels en woningen, maar hebben moeite zich echt te ontwikkelen. Daar komt bij dat een succesvol centrum van Hilversum alleen mogelijk is wanneer duidelijk wordt gekozen voor een compact centrum. Hilversum heeft weliswaar een regionale functie, maar een centrum dat strekt tot buiten de centrumring is gewoonweg te groot om een succesvol winkel- en horeca-aanbod te kunnen bieden.
  De VVD wil er daarom nog meer dan de afgelopen vier jaar werk van maken om de aanloopstraten langzamerhand om te vormen tot woon- en werkstraten. Met behulp van de centrummanager en in combinatie met een eventuele stimuleringsregeling,

moet het mogelijk zijn de winkels naar het kernwinkelgebied te krijgen en meer woningen te realiseren rond het centrum. De centrummanager zou een belangrijke rol moeten spelen in dit proces. Net als in het centrum zelf, moet ook voor deze woningen de parkeernorm geen belemmering voor transformatie zijn. Dit plan is in meerdere opzichten aantrekkelijk. Direct rond het centrum komen broodnodige woningen en daarnaast kunnen winkels die nu op minder aantrekkelijke locaties gevestigd zijn, zich in het centrum vestigen.

- **Gevels**

In de vorige versie van de centrumvisie heeft de VVD een lans gebroken voor het instellen van een gevelherstelfonds. Dit fonds is een succes en diverse winkelpanden in het centrum zijn prachtig opgeknapt. De VVD wil dit fonds voortzetten en een tweede gevelfonds lanceren. Dit tweede fonds moet zich gaan richten op eigenaren die de puien van hun winkelpanden in aanloopstraten in stijl willen transformeren tot mooie woningpuien.

- **Pleinen en straten**

Het marktplein zou je een echt VVD resultaat kunnen noemen.
Door ingrijpen van de VVD is er geen ring van bebouwing met 40m hoge torens op het marktplein gekomen. De VVD heeft vervolgens door het toevoegen van beeldkwaliteit

Marktplein

Het marktplein zou je een echt VVD resultaat kunnen noemen.
Door ingrijpen van de VVD is er geen ring van bebouwing met 40m hoge torens op het marktplein gekomen. De VVD heeft vervolgens door het toevoegen van beeldkwaliteit aan het raadsvoorstel gezorgd voor een passend ontwerp voor de nieuwe bioscoop. Daarna heeft de VVD gezorgd dat de oude Eurobioscoop behouden bleef en heeft wethouder Voorink het proces vormgegeven tot de invulling met Mout. Ook bij het ontwerp van het plein met warme bestrating, hagen en bomen heeft de VVD een belangrijke rol gespeeld.Onlangs heeft de VVD namens de hele raad zelfs om meer bomen gevraagd, omdat bleek dat het huidige aantal bomen nog niet het gewenste effect heeft van een groene pleinwand. De gemeentelijke organisatie wilde solitaire bomen, maar de VVD wil een haag van bomen waarbij de kruinen van de bomen niet te hoog doorgroeien en door snoeien (vergaffelen, kandelaberen) laag op de stam blijven. Pleinen elders laten zien dat dit een prachtig resultaat geeft.

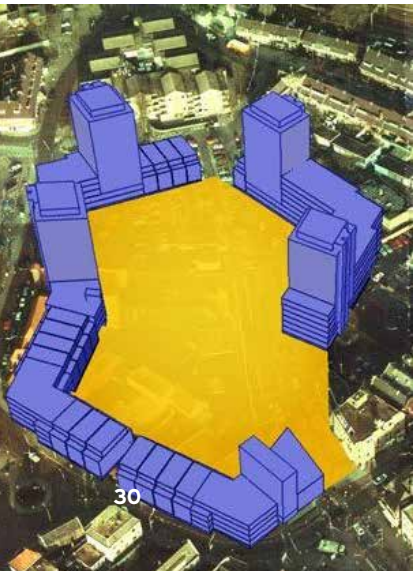

Het door de VVD getorpedeerde bestemmingsplan met 40m hoge torens op het plein.

Zoals gezegd zal de aansluiting van het marktplein op de Groest nog sterk verbeterd worden zodra de binnenring om de markt heen geleid wordt.
Ook de geplande bebouwing ten noorden tegen Mout aan moet er nog komen om een gevelwand te krijgen die het plein meer intimiteit geeft. In deze nieuwbouw komen o.a. openbare toiletten.

Het grote scherm aan de voorgevel van de nieuwe Vue bioscoop doet helaas nog steeds geen dienst, want het zou tal van mogelijkheden kunnen bieden voor evenementen zoals de Top 2000, drive-in movies, openluchtbioscoop et cetera. Het zou ook een idee zijn om de Vue bioscoop aan het mooie marktplein van de mediastad in te zetten voor feestelijke premières van televisiefilms.

Belangrijke VVD wens is ook nog de plaatsing van het winnende ontwerp voor het Dudok monument op het marktplein in de zichtlijn van de Groest. De fundering hiervoor is bij de pleinaanleg al meegenomen. Dit creëert een mooi centraal ontmoetingspunt en plek voor het koffieterras op de warenmarkt, het verbindt visueel de Groest met de markt en het kan met interactieve toepassingen de start worden voor jonge-architectuur routes.

Om te zorgen voor de link met de prachtige (Dudok) architectuurmonumenten in Hilversum, zouden aan de voet van de zuil losstaande zitelementen (meteen aanrijdbeveiliging) kunnen komen met daarin verwerkt bijvoorbeeld afbeeldingen, projecties, QR codes, schermen, teksten in Dudok lettertype, links naar architectuurroutes, et cetera.

Kerkbrink

Hoewel de Kerkbrink als plein op zich best een mooie aanblik biedt, blijft het een erg rustige plek in het centrum zonder levendigheid. Met name de afwezigheid van echte 'trekkers' en het feit dat het plein als ware aan het einde van alle routes zit, zijn hier voornamelijk debet aan. Juist om het eind van de Kerkstraat, de Schoutenstraat en de Gooise Brink goed te laten functioneren is een levendige Kerkbrink met gezellige terrassen noodzakelijk. De VVD heeft een aantal ideeën om van de Kerkbrink een aantrekkelijker plein te maken:

- De muziektent wordt weinig gebruikt, is lelijk en blokkeert het uitzicht. Wat de VVD betreft mag deze (naar elders?) verdwijnen.

- De bibliotheek moet naar de Kerkbrink verhuisd worden. De bibliotheek trekt grote aantallen bezoekers in alle leeftijdscategorieën en op alle momenten van de week. Dit zal een enorme impact hebben op de levendigheid van de kerkbrink. De VVD vindt het pand van de huidige BCC hiervoor bijvoorbeeld een geschikte locatie. Het pand is groot en ligt bovendien naast de parkeergarage. De BCC kan vervolgens elders in het centrum worden gehuisvest, bijvoorbeeld op de hoek van de Kerkstraat en de Gooise Brink.

- De entree van de parkeergarage Gooise brink vanaf de Kerkbrink via een benepen deurtje achter een kolom moet meer allure krijgen.

- Cultuurhistorie en het vertellen van de verhalen zijn belangrijke succesfactoren. Dit zou reden moeten zijn om bijvoorbeeld de historie van de Spijkerpandjes als bakermat van het automerk Spyker beter over het voetlicht te brengen. Het verhaal van de rijtuigenbouwers, de gebroeders Spijker die later de wereldvermaarde automobielen en de gouden koets bouwden, moet met bezoekers aan de Kerkbrink gedeeld worden.

- Het lijkt de VVD nog steeds een uitstekend idee aan de linkerkant van Museum Hilversum een glazen uitbouw te maken met horeca. Deze uitbouw, die enigszins te vergelijken is met de uitbouw van het Concertgebouw in Amsterdam, biedt extra levendigheid en geeft het plein meer intimiteit. Erachter kunnen extra fietsparkeerplaatsen worden aangelegd.

- De schermen en muurtjes rond het terras van Luno doen de sfeer van het plein geen goed en moeten wat de VVD betreft verdwijnen.

- Bij upgrading van het plein zou ook gekeken kunnen worden naar het meer betrekken van de Grote Kerk door het verplaatsen van het hek ter plaatse.

Kolommenbos en fietsenstalling als entree

Gooise Brink

De Gooise Brink is al jaren een beetje een hoofdpijndossier in het centrum. Deze overdekte winkelgalerij ligt gewoon niet echt lekker op de route en loopt daardoor veel bezoekers mis. Dat de Gooise Brink aansluit op de ook al niet heel levendige Kerkbrink, maakt het er niet makkelijker op. Door de eigenaar van de Gooise Brink zijn de afgelopen jaren aanpassingen gedaan aan de puien in de galerij om deze aantrekkelijker te maken. Vooralsnog heeft het niet veel mogen baten. Het winkelend publiek weet de Gooise Brink nog altijd niet te vinden, met meer leegstand als gevolg. Voor de VVD is het duidelijk dat deze locatie een impuls nodig heeft; een herkenbaar profiel! Biologisch en gezond zou hier goed passen. In Hilversum is al een aantal zeer succesvolle winkels op het gebied van biologisch en gezond eten gevestigd, zoals de biologische slager en supermarkt Foodies.

Zou overdekte food market kunnen worden

Wanneer deze en vergelijkbare winkels, die momenteel niet echt lekker in het centrum liggen, zich zouden bundelen in de Gooise Brink als een overdekte food market met verse, gezonde, biologische en streekproducten, is dit een zeer krachtig thema dat een heel specifieke en sterk groeiende doelgroep uit de hele regio trekt.

Kerkstraat

De bestrating van het voetgangersgebied zoals in Bussum met een strook van handvorm straatklinkers in het midden, geeft de openbare ruimte structuur en meer sfeer en wordt meer gewaardeerd dan zonder (Consumentenonderzoek ir. C. Ghazzi, dr.ir. D.Kooijman 2012). Andere positief gewaardeerde aspecten in het onderzoek waren groen en luxe verlichting. Een accentstrook in de bestrating kan ook de ingang vanaf de Kerkstraat naar de Gooische Brink accentueren.

Boven Nassaulaan Bussum (accentstrook in bestrating met handvorm klinkertjes, mooie verlichting, bankjes, bomen) en onder Kerkstraat Hilversum

C&A Plein

Dit is een van de karakteristieke driehoekige brinkjesvan Hilversum. Het zou mooi zijn om de bestrating die op het marktplein en het brinkje aan de kop van de Groest is toegepast ook hier toe te passen. Helaas heeft de PvdA het pleintje net voor de vorige verkiezingen als verkiezingsstunt snel en ondoordacht herbestraat met saaie Penter fabrieksklinkers. Dit zal dus nog even moeten wachten. De armoedige bloemenstal wordt nu gelukkig wel snel aangepakt.

Armoedige bloemenstal wordt opgeknapt

Wagenmakersplein

Halverwege de belangrijkste winkelstraat, de Kerkstraat komt, zoals we vier jaar geleden al bepleitten, een gezellig terras. Nu is er een barrière van fietsen tussen de Kerkstraat en het Wagenmakersplein, maar dat zal daardoor hopelijk gaan veranderen. In plaats van fietsen aan beide zijden, ontstaat dan een mooie verbinding naar het Wagenmakersplein.

Doorgang naar Wagenmakersplein

Door de komst van het populaire Your Coffee is het Wagenmakersplein inmiddels door veel mensen ontdekt. De VVD wil ook dit pleintje een unieke beleving en een eigen thema geven. Dit intieme groene plein, net buiten de grote drukte, kan een gezellige plek worden waar mensen met kleine kinderen speciaal naartoe komen. De VVD stelt voor om van het Wagenmakersplein in overleg met de ondernemers een leuke, veilige en groene speelplek voor kinderen te maken, met rondom bankjes voor de ouders. Voor zowel buurtbewoners als voor winkelend publiek. Ook vanaf de terrassen is er goed zicht op de spelende kinderen. Kleurige lampions hangen in de bomen. Kinderen zullen hun ouders vragen om daar met hen naar toe te gaan. Nu al zitten er ondernemers die zich op deze doelgroep richten en dit kan verder versterkt worden als rond dit plein meer winkels zich zullen gaan richten op kinderen.

Wagenmakersplein en een pleintje met speelvoorzieningen

Zeedijk

De Zeedijk is niet bepaald een van de mooiste winkelstraten. De algemene indruk is armoedig. De leegstand van de V&D is hier mede debet aan. Toch is de entree naar de Hilvertshof veel verbeterd. We moeten bezien hoe deze straat aantrekkelijker en sociaal veiliger kan worden. Om te beginnen heeft ook hier de bestrating weer geen enkel profiel (de goot ligt letterlijk in het midden.) en zijn er veel lelijke dichte gevelwanden die aantrekkelijker moeten worden. Ook hier kunnen wat bomen en mooie straatlantaarns wonderen verrichten.

Sport 2000 zou gestimuleerd kunnen worden om de etalages in zijgevel weer open te maken. Ook zullen er bij de nieuwe invulling van de V&D, etalages in de dichte wanden gemaakt moeten worden.

De huidige fietsenstalling zou de locatie kunnen zijn van een mooie entree met hellingbaan van de door ons voorgestelde nieuwe fietsenkelder onder het V&D pand.

Groest

De kastanjes op de Groest, hoe mooi ook, veroorzaken helaas in de praktijk de nodige problemen. In de eerste plaats zijn de bomen eenvoudigweg te groot en ontnemen ze de straat het zonlicht. Daarnaast staan de kastanjes erg ver naar buiten, wat de straat een breed profiel geeft en daardoor minder intiem en persoonlijk maakt. Als gevolg van de kastanjebloedingsziekte, zijn in 2017 al 44 kastanjes gekapt op de Groest en vervangen door Platanen.
Hoe zonde het ook is van deze statige bomen, de VVD denkt dat de beste oplossing is de resterende bomen op de Groest nu ook te vervangen. De Groest zou dan herprofilering kunnen krijgen met nieuwe meer transparante bomen en een strook bestrating waar de fiets te gast is. De huidige sombere terrassen onder zeer dichte boomkruinen en met zwart meubilair en zwarte parasols zouden, net zoals Maastricht dat heel consequent doet, ingericht kunnen worden met veel meer allure.

De VVD wil de fietsers op de Groest dus niet weren, maar wel een goed herkenbare strook in het smallere profiel tussen de nieuwe bomen maken waar de fiets te gast is.

Te breed en structuurloos straatprofiel

Stationsplein

Hilversum is strategisch gelegen tussen Amsterdam en Utrecht en moet vanuit die positie goed nadenken over de positionering t.o.v. deze omliggende grote steden.
Dat begint op het stationsplein. Tot nu toe een desolate plek, maar met de plannen van het college moet het een mooie entree voor de stad worden. In december is het stedenbouwkundige plan voor de stationsomgeving in de raad vastgesteld. Dankzij VVD wethouder Floris Voorink weer een stap in de goede richting. Maar we zijn er nog zeker niet! Het verbinden van de Groest met de markt door het omleggen van de centrumring, het tweerichtingsverkeer op de Schapenkamp van Gooiland tot aan de Vorstin en een mooie aanheling van het centrum aan het station vragen de moed van de raad om door te pakken. Aan de VVD zal het niet liggen!

- **Schaal en maat**
  De VVD wil een gezellig omsloten stationsplein met een logische doorgang naar stad; geen gebouwen als losse objecten, maar gebouwen die met straatwanden en pleinwanden de ruimte vormgeven. Een aangename verbinding vanuit het station naar het oude centrum. De VVD waakt er voor dat er geen blokkendozenarchitectuur komt. We hebben onlangs weer met een VVD amendement gezorgd dat de nieuwbouw de sfeer, schaal en maat van het oude centrum zal krijgen d.m.v. een pandsgewijze opbouw. De ingehuurde adviesbureaus neigen steeds weer naar abstracte bouwblokken, dus alertheid blijft geboden. Want voor je het weet wordt het Zoetermeer of Almere.

Punt van zorg in het stedenbouwkundig plan is nog voor de VVD de grote opening vanuit het nieuwe stationsplein richting het busstation. Dat is zelfs groter dan het huidige tochtgat tussen het station en het GAK-gebouw en moet wat ons betreft echt kleiner.

- **Hilversumse architectuur**
  De architectuur van het stationsgebied dient aansluiting te krijgen bij het oude centrum. Dit betekent dat de gevelwanden een pandsgewijze opbouw dienen te krijgen. De daken met kappen dienen afwisselend te zijn en de architectuur kan zijn inspiratie vinden in -en een moderne vertaling zijn van- de gevels uit de groei- en bloeitijd van het centrum van Hilversum rond 1900. In ons centrum zijn nog prachtige voorbeelden te vinden. Door hier met een hedendaagse vertaling op aan te haken versterkt Hilversum zijn eigen sfeer en karakter en blijft het weg bij het gemiddelde Vinex winkelcentrum.
  Qua invulling van de plannen is de VVD voorstander van een levendige 'plint' met wat daghoreca en qua omvang beperkte gemakswinkels. Verder vooral wonen en eventueel werken. Een hotel zou op deze plek op 20 treinminuten van Amsterdam CS en Utrecht CS een mooie functie zijn om toerisme naar Hilversum te halen.

- **Tunnel**

  Om het station en het centrum goed te verbinden bevat het stedenbouwkundige plan een aanzet voor een verdiepte aanleg van de Schapenkamp. De VVD staat kritisch t.o.v. een tunnel in het centrum. Eerder was de VVD daarom positief over een variant met een verlaagd stationsplein (vanaf de Leeuwenstraat geleidelijk omlaag lopend tot niveau van de onderdoorgang onder het spoor) en met de Schapenkamp op BG niveau voor het station langs. Dit bleek echter niet haalbaar door bezwaren van de NS tegen een stationshal over twee lagen en door een te lastige verbinding met het busstation.
  Wat de VVD betreft is een tunnel aanvaardbaar als er geen goed haalbaar alternatief binnen de randvoorwaarden mogelijk blijkt. Bijvoorbeeld als bij een gelijkvloerse oplossing een verkeersinfarct zou blijken te ontstaan. Ook bij een tunnelvariant zijn er overigens nog niet opgeloste knelpunten zoals de doorrijhoogte voor vrachtverkeer.
  De nieuwe raad zal na de verkiezingen op basis van verdere studies de definitieve afweging moeten maken tussen een tunnelvariant en een gelijkvloerse oplossing.

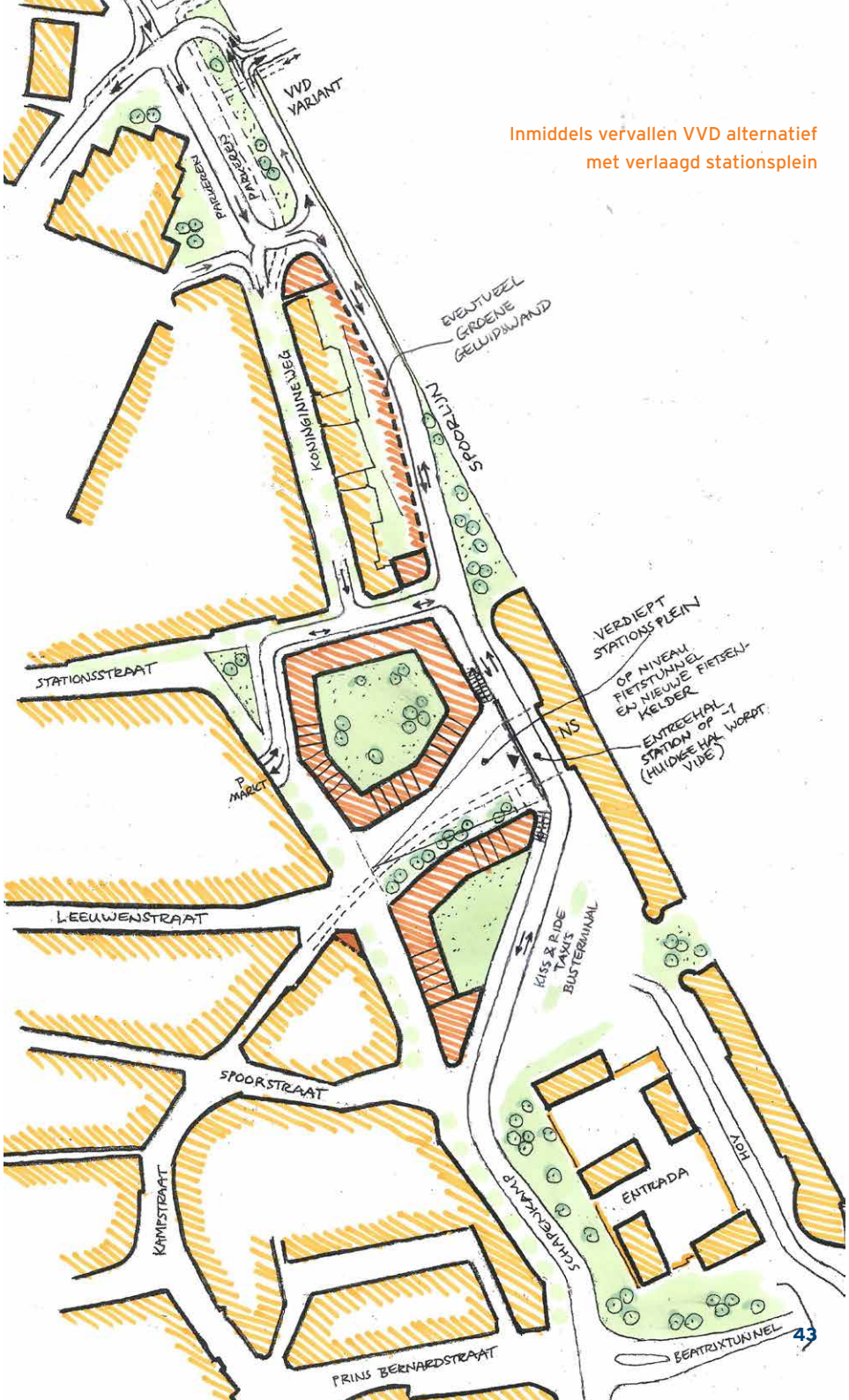

Inmiddels vervallen VVD alternatief met verlaagd stationsplein

- **Duurzaamheid**
  Vanzelfsprekend moet een grootschalig project als dit heel duurzaam worden. Daarnaast is er veel aandacht voor groen. Het is ook belangrijk om binnenstedelijk compact te bouwen, maar wat de VVD betreft zonder dat het te massaal of te hoog wordt. De ruimtelijke kwaliteit staat voorop.
  Toch ziet de VVD mogelijkheden om het plan compact te maken: Met toepassing van elektrische bussen kunnen er zonder gevaar voor overlast dicht op het busstation woningen gebouwd worden. Voor de VVD hoeft er ook geen geforceerde uitsparing uit het zuidelijke bouwblok genomen te worden om het hoektorentje van het stationsgebouw vanuit de Leeuwenstraatzichtbaar te houden, zoals nu in de plannen staat.

- **Koninginneweg**
  Om de binnenring om de markt heen te leggen zal de Stationsstraat afgesloten moeten worden. De Koninginneweg richting Vorstin blijkt te smal voor tweerichtingsverkeer.
  Als we de bereikbaarheid willen verbeteren, dan zullen dus een of twee rijbanen langs het spoor gelegd moeten worden. De VVD heeft hiervoor al eens een suggestie gedaan, waarbij de kleine spoorbomen hopelijk open kunnen blijven. Deze wordt samen met de andere ingebrachte varianten door de experts nader verkeerskundig bestudeerd.

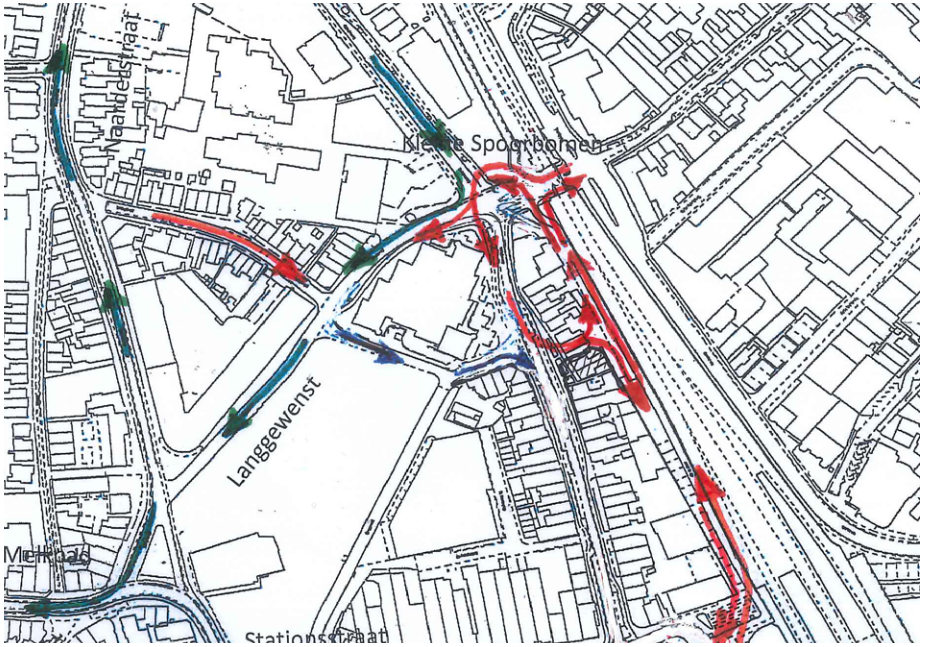

VVD suggestie kleine spoorbomen

- **GAK gebouw**
  Het GAK-gebouw staat een echt mooie oplossing in de weg en zal met steun van de VVD worden gesloopt. Omdat het totale project vele jaren zal duren, heeft de VVD gepleit voor een tijdelijke invulling met groen en met vlaggen van alle publieke en commerciële omroepen als entree naar de mediastad.

6. Samenvatting

Vier jaar geleden heeft de VVD Hilversum een nieuwe standaard gezet met de publicatie van de visie "Centrum met allure". Hoewel mooie, grote stappen zijn gezet op weg naar dit centrum met o.a. het opknappen van de Markt, de komst van onder andere Mout, Vida en Vida Vineria met haar stadstuin, de nieuwe Vue-bioscoop en de plannen voor het stationsplein, zijn we er nog niet. Er is nog altijd te veel leegstand en bepaalde plekken in het centrum dreigen nog altijd af te glijden. Daarom komt de VVD nu met een vervolg van haar centrumvisie. Het is nu zaak om door te pakken. De VVD heeft de volgende speerpunten om het centrum verder te moderniseren en verlevendigen:

- **Gastvrijheid**
  - Beter ontsluiting van het centrum, minder eenrichtingsverkeer, betere doorstroming op de binnenring. Tweerichtingsverkeer op de Schapenkamp en Emmastraat en de binnenring om de markt heen.
  - Ondergrondse fietsenstallingen onder het stationsplein en het V&D pand en/of het oude KPN gebouw.

- **Beleving**
  - De Gooise Brink moet een specifieke, herkenbare themabestemming krijgen, bijvoorbeeld als overdekte food market, waarbij Biologisch, Gezond en Streekproducten de kern vormen.
  - De bibliotheek verhuist naar de Kerkbrink.
  - Museum Hilversum krijgt een glazen uitbouw met een leuk museumcafé.
  - Meer allure, om koopkracht -en bijgevolg winkelaanbod- in het 'midden-plus' segment aan Hilversum binden.
  - Wagenmakersplein wordt speelplein.

- **Ruimtelijke kwaliteit**
  - Helder afbakenen compact kernwinkelgebied; 'rafelranden' voetgangersgebied verbeteren.
  - Het stationsgebied voortvarend aanpakken met 'Hilversumse architectuur'.
  - Upgrading openbare ruimte (meer groen, bestrating, verlichting, straatmeubilair etc.).
  - Plaatsing van het winnende ontwerp voor het Dudok monument op het marktplein met link naar de jonge architectuur.

- **Beleid**
  - De opening op zondagen volledig vrijgeven.
  - Bij de city marketing zal Hilversum veel meer als unieke voorstad van Amsterdam gepositioneerd moeten worden.
  - Winkels moeten verleid worden om vanuit de aanloopstraten naar het centrum te verhuizen.
  - Er wordt een kwartiermaker aangesteld voor cultuur.
  - Tweede gevelfonds gericht op transformatie in stijl van winkelpuien naar woonpuien in de aanloopstraten.
  - Omschakelen naar elektrische bussen als criterium bij nieuwe OV-busconcessie.
  - Bouwprojecten richten op midden- en hogere segment huur en koop.

Hoewel een aantal plannen in deze visie uiteraard een prijskaartje hebben, zijn veel maatregelen vooral door goed centrummanagement en nieuw beleid te realiseren. De VVD denkt dat de overige maatregelen goed binnen de huidige begroting te realiseren zijn. Hiervoor moeten uiteraard keuzes worden gemaakt. Maar kiezen voor een levendig centrum met allure, is voor de VVD eigenlijk geen keuze.